

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
УНІВЕРСИТЕТСЬКИЙ КОЛЕДЖ

Циклова комісія з видавничої справи,
культури та української філології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

О.Б.Жильцов

«10» вересня 2014 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Українська мова за професійним спрямуванням

Галузь знань:

0101 Педагогічна освіта

Спеціальність:

5.01010601 Соціальна педагогіка

(освітньо-кваліфікаційний рівень «молодший спеціаліст»)

за вимогами кредитно-модульної системи

Київ - 2014 рік

Робоча програма Українська мова за професійним спрямуванням для студентів галузі спеціальності 5.01010601 Соціальна педагогіка

„ 29 ” серпня 2014 року - 25 с.

Розробники:

Гасвська Наталя Сергіївна, викладач-методист вищої категорії Університетського коледжу Київського університету імені Бориса Грінченка

Груздьова Олена Вікторівна, викладач вищої категорії Університетського коледжу Київського університету імені Бориса Грінченка

Розінкевич Наталія Василівна, викладач другої категорії Університетського коледжу Київського університету імені Бориса Грінченка

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії викладачів з видавничої справи, культури та української філології.

Протокол від „ 29 ” серпня 2014 р. № 1

Голова циклової комісії Л.О. Соловець Л.О. Соловець

Розподіл годин звірено з робочим навчальним планом, структура типова

Заступник директора

з навчальної роботи

С.І. Дем'яненко (С.І. Дем'яненко)

Заступник директора

з навчально-методичної роботи

З.Л. Гейхман (З.Л. Гейхман)

Схвалено Методичною радою Університетського коледжу Київського університету імені Бориса Грінченка

Протокол від „ 25 ” вересня 2014 року № 1

„ 25 ” вересня 2014 року

Голова

М.В. Братко М.В. Братко

© _____, 2014 рік

© _____, 2014 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
Кількість кредитів 3	Галузь знань 0101 Педагогічна освіта	Нормативна	
	Спеціальність 5.01010601 Соціальна педагогіка		
Змістових модулів – 3		Рік підготовки	
Індивідуальне науково-дослідне завдання – 1		4-й	
Загальна кількість годин - 108		Семестр	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 2	Освітньо-кваліфікаційний рівень: «молодший спеціаліст»	Лекції	
		4 год.	6 год.
		Практичні	
		6 год.	14 год.
		Семінарські	
		4 год.	8 год.
		Модульний контроль	
		2 год.	4 год.
		Індивідуальні заняття	
		4 год.	8 год.
		Самостійна робота	
16 год.	32 год.		
Вид контролю: залік			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: ознайомити студентів з питаннями сучасного ділового мовлення, починаючи від загальних понять мовної норми, офіційно-ділового стилю та класифікації документів до складання і оформлення документів поряд з аналізом кожного окремого виду документа; забезпечити професійну підготовку студентів коледжу: формувати вміння аналізувати структуру документа, знати порядок його складання, вибирати потрібне слово, форму слова чи прийменникову конструкцію.

Завдання навчальної дисципліни:

- підвищити рівень знань з української мови;
- збагатити мовленнєвий запас спеціальними термінами;
- покращити рівень орфографічної та пунктуаційної грамотності, культуру спілкування;
- самостійно опрацювати відповідну наукову літературу, спрямовану на розвиток навичок складання та редагування документів, текстів різних стилів;
- ознайомити студенти з діловими паперами;
- засвоїти теоретичні відомості з діловодства;
- забезпечити активне використання теоретичних відомостей з діловодства на практиці;
- набути навички складання основних документів різного призначення: щодо особового складу, довідково-інформаційних, обліково-фінансових, документів з господарсько-договірної діяльності, організаційних документів;
- набути навички редагування документів, словосполучень, речень;
- покращити культуру мовлення.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути такі **компетентності**:

- уміти збагачувати свій інтелект шляхом самоосвіти, накопичувати знання та формувати навички з різних аспектів професійної діяльності, використовуючи знання державної мови;
- уміти раціонально використовувати джерела інформації, зокрема ІКТ, комп'ютер для пошуку, збору, опрацювання й систематизації, зберігання й передавання інформації, оперувати технологіями та знаннями, що задовольняють потреби інформаційного суспільства;
- удосконалювати здатність до письмової й усної комунікації державною мовою;
- вміти оперативно застосовувати знання і вміння у конкретних професійних ситуаціях;

- уміти виступати з доповідями і повідомленнями перед аудиторією з результатами власної пізнавальної діяльності, дотримуючись орфоепічних і граматичних норм, етикетних формул спілкування, використовуючи прийоми новизни;

- використовуючи знання ділового етикету, ділової професійної мови та норм усного та писемного спілкування, вміти логічно і послідовно доводити власну думку, дискутувати, переконливо аргументувати, а також вміти самоаналізувати і толерантно ставитися до протилежних думок;

- оперувати фаховою термінологією, професіоналізмами та фразеологією під час професійної комунікації, користуючись різними стилями і типами мовлення відповідно до ситуації спілкування;

- класифікувати лексичні, орфоепічні, орфографічні, граматичні і стилістичні норми сучасної ділової української мови, щоб досконало оволодіти українською літературною мовою у фаховій сфері;

- спираючись на норми сучасної української літературної мови та навички із стилістики, основ редагування, знання загальних вимог до складання та оформлення документів щодо особового складу, довідково-інформаційних, обліково-фінансових документів та документів з господарсько-договірної діяльності відповідно до чинних державних стандартів та інших нормативних документів ефективно створювати та редагувати дані документи;

- перекладати тексти українською мовою, використовуючи лінгвістичні та термінологічні словники, знаючи нюанси вживання, вимови та правопису термінів-синонімів (дублетів - власне українського слова та інтернаціоналізму) у фахових текстах.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Культура професійного мовлення

Тема 1. Вступ. Українська мова – національна мова українського народу, державна мова України

Тема 2. Стилї української літературної мови. Мова професійного спілкування як функціональний різновид української літературної мови

Тема 3. Мова і професія

Тема 4. Культура усного ділового спілкування

Тема 5. Види усного спілкування за професійним спрямуванням

Тема 6. Особливості публічних виступів

Тема 7. Культура мовлення під час дискусії та дебатів

Змістовий модуль 2. Нормативність і правильність мовлення

Тема 1. Нормативність і правильність мовлення

Тема 2. Лексичні норми сучасної української літературної мови. Термінологія і професіоналізми

Тема 3. Морфологічні норми сучасної української мови. Особливості вживання іменників та прикметників

Тема 4. Особливості вживання граматичних форм займенників, числівників, дієслів

Змістовий модуль 3. Правила складання професійних документів

Тема 1. Загальні вимоги до складання і оформлення документів

Тема 2. Укладання документів щодо особового складу та розпорядчих документів

Тема 3. Укладання довідково-інформаційних документів

Тема 4. Укладання документів з господарсько-договірної діяльності

Тема 5. Укладання обліково-фінансових документів

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	усього	у тому числі					
		лекції	прак т.	сем.	пк	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8
Змістовий модуль 1. Культура професійного мовлення							
Тема 1. Вступ. Українська мова – національна мова українського народу, державна мова України	3	2				1	
Тема 2. Стилі української літературної мови. Мова професійного спілкування як функціональний різновид української літературної мови	3			2		1	
Тема 3. Мова і професія	8	2					6
Тема 4. Культура усного ділового спілкування	8			2			6
Тема 5. Види усного спілкування за професійним спрямуванням	7		2				5
Тема 6. Особливості публічних виступів	2		2				
Тема 7. Культура мовлення під час дискусії та дебатів	2		2				
Модульна контрольна робота 1	2				2		
Разом за змістовим модулем 1	35	4	6	4	2	2	17
Змістовий модуль 2. Нормативність і правильність мовлення							
Тема 1. Нормативність і правильність мовлення	3	2				1	
Тема 2. Лексичні норми сучасної української літературної мови. Термінологія і професіоналізми	9			2			7
Тема 3. Морфологічні норми сучасної української мови. Особливості вживання іменників та прикметників	2		2				
Тема 4. Особливості вживання граматичних форм займенників, числівників, дієслів	3		2			1	
Модульна контрольна робота 2	2				2		
Разом за змістовим модулем 2	19	2	4	2	2	2	7
Змістовий модуль 3. Правила складання професійних документів							
Тема 1. Загальні вимоги до складання і оформлення документів	10	2	2			2	6
Тема 2. Укладання документів щодо особового складу та розпорядчих документів	12		2	2		2	6
Тема 3. Укладання довідково-інформаційних документів	12	2	2			2	6
Тема 4. Укладання документів з господарсько-договірної діяльності	12		2	2		2	6
Тема 5. Укладання обліково-фінансових документів	6		2	2			
Модульна контрольна робота 3	2				2		
Разом за змістовим модулем 3	54	4	10	6	2	8	24
Разом за семестр	108	10	20	12	6	12	48

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Стили української літературної мови. Мова професійного спілкування як функціональний різновид української літературної мови	2
2	Культура усного ділового спілкування	2
3	Лексичні норми сучасної української літературної мови. Термінологія і професіоналізми	2
4	Укладання документів щодо особового складу та розпорядчих документів	2
5	Укладання документів з господарсько-договірної діяльності	2
6	Укладання обліково-фінансових документів	2
	Разом	12

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Види усного спілкування за професійним спрямуванням	2
2	Особливості публічних виступів	2
3	Культура мовлення під час дискусії та дебатів	2
4	Морфологічні норми сучасної української мови. Особливості вживання іменників та прикметників	2
5	Особливості вживання граматичних форм займенників, числівників, дієслів	2
6	Загальні вимоги до складання і оформлення документів	2
7	Укладання документів щодо особового складу та розпорядчих документів	2
8	Укладання довідково-інформаційних документів	2
9.	Укладання документів з господарсько-договірної діяльності	2
10.	Укладання обліково-фінансових документів	2
	Разом	20

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Мова і професія. Специфіка мовлення фахівця	6
2	Культура усного ділового спілкування	6
3	Види усного спілкування за професійним спрямуванням	5
4	Лексичні, орфографічні, орфоепічні норми сучасної української літературної мови в професійному спілкуванні	7
5	Загальні вимоги до складання і оформлення документів	6
6	Оформлення документів щодо особового складу	6
7	Особливості укладання довідково-інформаційних документів	6
8	Особливості укладання документів з господарсько-договірної діяльності	6
	Разом	48

Таблиця 7.1

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Теми курсу	Академічний контроль	Термін виконання (тижні)	Кількість балів
V семестр			
Культура професійного мовлення.			
Мова і професія. Специфіка мовлення фахівця	Індивідуальне заняття	III	5
Культура усного ділового спілкування	Практичне заняття	IV	5
Види усного спілкування за професійним	Практичне заняття	VI	5
Нормативність і правильність мовлення			
Лексичні, орфографічні, орфоепічні норми сучасної української мови в професійному мовленні	Практичне заняття	VIII	5
Правила складання професійних документів			
Загальні вимоги до складання і оформлення документів	Індивідуальне заняття	XI	5
Оформлення документів щодо особового складу,	Практичне заняття	XIII	5
Особливості укладання довідково-інформаційних документів	Семинарське заняття	XIV	5
Особливості документів ³ господарсько-договірної діяльності	Практичне заняття	XV	5
Всього			40

8. Індивідуальна навчально-дослідна робота (реферат)

Індивідуальна навчально-дослідна робота (ІНДЗ) є видом позааудиторної індивідуальної діяльності студента, результати якої використовуються у процесі вивчення програмового матеріалу навчальної дисципліни. Завершується виконання ІНДЗ захистом навчального проекту.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання з курсу «Українська мова за професійним спрямуванням» - це вид науково-дослідної роботи студента, яка містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності.

Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст ІНДЗ: завершена теоретична або практична робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних, практичних, семінарських занять і охоплює декілька тем або весь зміст навчального курсу.

Вид ІНДЗ, вимоги та оцінювання:

✓ лінгвістичне дослідження у вигляді реферату (охоплює зміст декількох тем навчального курсу) та представлення захисту у вигляді презентації Microsoft Office Power Point – **30 балів**.

Реферат – це короткий виклад великого дослідження або кількох праць з якоїсь наукової проблеми. У процесі його підготовки необхідно опрацювати декілька джерел, вибрати найцікавіші положення, найяскравіші приклади.

Орієнтовна структура ІНДЗ (лінгвістичне дослідження у вигляді реферату і презентація Microsoft Office Power Point або карти знань Bubbles.us):

- 1) титульний лист;
- 2) зміст;
- 3) вступ;
- 4) основна частина;
- 5) висновки;
- 6) додатки;
- 7) список використаних джерел.

У вступі обґрунтовується актуальність теми, формулюються мета та задачі дослідження.

Основна частина присвячена досліджуваній проблемі і може бути розбита на окремі параграфи.

У висновках узагальнюються результати і даються практичні рекомендації.

Обсяг реферата не повинен перевищувати 20 друкованих сторінок.

Оцінка з ІНДЗ є обов'язковим балом, який враховується при підсумковому оцінюванні навчальних досягнень студентів з навчальної дисципліни.

Критерії оцінювання та шкалу оцінювання подано відповідно у табл. 8.1 і 8.2.

Таблиця 8.1

**Критерії оцінювання ІНДЗ
(лінгвістичне дослідження)**

Максимальна оцінка за підготовку і захист реферата – 30 балів. Оцінювання відбувається на підставі таких критеріїв:

№ п/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1.	Обґрунтування актуальності, правильне і повне формулювання мети, завдань дослідження, розкриття теми дослідження.	4 бали
2.	Складання плану реферату та списку першоджерел.	2 бал
3.	Критичний аналіз суті та змісту першоджерел. Виклад фактів, ідей, результатів досліджень в логічній послідовності. Аналіз сучасного стану дослідження проблеми, розгляд тенденцій подальшого розвитку даного питання.	10 балів
4.	Дотримання правил реферуванням наукових публікацій. Правильне цитування теоретичних джерел, рівень узагальнень і аналізу наукових праць	2 бали
5.	Доказовість висновків, обґрунтованість власної позиції, уміння формулювати висновки, пропозиції щодо розв'язання проблеми, визначення перспектив дослідження.	3 бали
6.	Грамотність, логічність і загальний стиль викладу.	2 бали
7.	Дотримання вимог технічного оформлення структурних елементів роботи (титульний аркуш, план, вступ, основна частина, висновки, додатки, список використаних джерел).	2 бали
8.	Захист роботи: уміння усно зробити короткий виклад, дотримання логіки викладу, культура мовлення, доречність використання прикладів, презентації Microsoft Office Power Point або карти знань Bubbles.us	5 балів
Разом		30 балів

Таблиця 8.2

**Шкала оцінювання ІНДЗ
(лінгвістичного дослідження)**

Рівень виконання	Кількість балів, що відповідає рівню	Оцінка за традиційною системою
Високий	25-30	Відмінно
Достатній	17-24	Добре
Середній	8-16	Задовільно
Низький	0-7	Незадовільно

Орієнтовна тематика досліджень з навчальної дисципліни

«Українська мова за професійним спрямуванням»

1. Роль культури мовлення у формуванні компетенції соціального педагога.
2. Літописи часів Київської Русі як перші документи.
3. Роль і значення мови в суспільному житті.
4. Ввічливість — основа етикетного мовлення.
5. Невербальні засоби спілкування.
6. Етикет ділового спілкування.
7. Двомовність і культура мовлення.
8. Мова і професія.
10. Поведінка під час спілкування.
11. Займенник у сфері етикетного мовлення.
12. Мовленнєвий етикет спілкування: мовні моделі звертання, знайомства, згоди, поради, пропозиції, відмови, співчуття, розради, зауваження.
13. Види усного спілкування за професійним спрямуванням.
14. Усне ділове приватне спілкування.
15. Управлінська діяльність і діловодство.
16. Нормативність і правильність мовлення.
17. Функціональні мовні стилі.
18. Писемне ділове спілкування.
19. Етикет листування.
20. Види і жанри публічних виступів.
21. Багатство і бідність нашого словника.
22. Культура мовлення під час усного ділового спілкування.
23. Образність. Уміння уявити і розповісти.
24. Вимоги до складання і оформлення документів.
25. Стандартизація ділового тексту.

Оцінка з ІНДЗ є обов'язковим балом, який враховується при підсумковому оцінюванні навчальних досягнень студентів з навчальної дисципліни « Українська мова за професійним спрямуванням».

9. Методи контролю

Методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, захист ІНДЗ (реферат), екзамен.

Методи письмового контролю: письмове тестування, ведення таблиці, модульна контрольна робота.

Методи самоконтролю: самооцінка, самоаналіз.

Методи комп'ютерного контролю: тестові програми

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Таблиця 10.1

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного і підсумкового контролю

№ пп	Вид роботи	максимальна кількість балів за один вид роботи	обов'язкова кількість виконаних завдань за курс	максимальна кількість балів за всі види роботи
1.	Відвідування лекцій	1	5	5
2.	Відвідування практичних занять	1	10	10
3.	Відвідування семінарських занять	1	6	6
4.	Виконання завдання для самостійної роботи (одна тема домашнього завдання)	5	8	40
5.	Робота на практичному занятті (виконання лінгвістичних вправ, тренувальних вправ, тощо)	10	7	70
6.	Робота на семінарському занятті (лінгвістичне повідомлення, участь у дискусії, доповідь, виступ тощо)	10	3	30
7.	Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ)	30	1	30
8.	Виконання модульної контрольної роботи	25	3	75
	Всього			266
	Коефіцієнт		2,66	
	Залік			100 балів

Таблиця 10.2

Критерії і норми оцінювання навчальної діяльності студентів на лекціях

Максимальна кількість балів 1	Критерії оцінювання
1	Студент присутній на занятті, конспектує навчальний матеріал, знає положення теорії, може навести приклади їх застосування в практичній діяльності.
0	Студент відсутній на занятті.

Таблиця 10.3

Критерії і норми оцінювання навчальної діяльності студентів на практичних і семінарських заняттях

Максимальна кількість балів - 10	Критерії оцінювання
9-10	Висока активність на ПЗ та СЗ і достатньо високий рівень самостійної підготовки.
7-8	Достатня активність на ПЗ і СЗ та достатній рівень самостійної підготовки, проте студент допускає неточності при формулюванні певних положень, негрубі помилки при виконанні лінгвістичних вправ.
5-6	Середня активність на ПЗ та СЗ і середній рівень самостійної підготовки, студент допускає неточності при формулюванні певних положень, грубі помилки при виконанні лінгвістичних вправ.
3-4	Низька активність на ПЗ та СЗ і низький рівень самостійної підготовки, студент допускає низку грубих помилок, низький рівень знань теоретичного матеріалу.
1-2	Пасивна поведінка студента на ПЗ та СЗ і відсутність будь-якої самостійної підготовки, репродуктивне списування текстів навчального матеріалу або його запису після колективного опрацювання навчального матеріалу.

Таблиця 10.4

Критерії і норми оцінювання модульної (контрольної) роботи

Максимальна кількість балів - 25	Критерії оцінювання
25 - 20	Завдання виконані якісно (90% - 100% виконання усіх розділів модульної (контрольної) роботи).
19 - 15	Завдання виконані якісно з достатньо високим рівнем правильних відповідей (89% - 75% виконання усіх розділів модульної (контрольної) роботи).
14 - 10	Завдання виконані якісно з середнім показником правильних відповідей (74% - 50% виконання всіх розділів модульної (контрольної) роботи).
0	Завдання не виконано (виконання 49% усіх розділів модульної (контрольної) роботи).

Таблиця 10.5

**Порядок переведення рейтингових показників успішності
у європейські оцінки ECTS та національну шкалу**

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
69-74	D	задовільно	
60-68	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Таблиця 10.6

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Оцінка	Критерії оцінювання
«відмінно»	ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
«добре»	ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.
«задовільно»	ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
«незадовільно»	виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ВНЗ без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

Таблиця 10.7

Критерії оцінювання розробки зразків документів

Максимальна кількість балів	Характеристика змісту виконаної роботи	Грамотність	
		Орфографія, пунктуація	Лексична, граматична, стилістична
1-3	Студент буде лише окремі речення; лексика висловлювання дуже бідна. Реквізити документу не витримані.	15-16 і більше	9-10
4-5	Студент буде окремі фрагменти висловлювання; лексика і граматична будова мовлення бідна й одноманітна. Реквізити документу не витримані.	13-14	
6-8	За обсягом робота складає менше половини від норми; висловлювання не є завершеним текстом, хибує на непослідовність викладу, пропуск фрагментів, важливих для розуміння думки; лексика і граматична будова збіднені. Реквізити документу не витримані.	11-12	
9-10	Усне чи письмове висловлювання за обсягом складає дещо більше половини від норми і характеризується уже певною завершеністю, зв'язністю; проте є недоліки за рядом показників (до семи), наприклад: характеризується неповнотою оформлення документу; порушенням послідовності викладу; не розрізняється основна та другорядна інформація; добір слів не завжди вдалий. Реквізити документу витримані, проте допущено упущення чи грубі порушення.	9-10	6-8
11-12	За обсягом робота наближається до норми, у цілому є завершеною, але трапляються недоліки за низкою показників (до шести): роботі властива неточність в оформленні реквізитів документу, бракує єдності стилю, добір слів не завжди вдалий та ін.	7-8	
13-14	За обсягом висловлювання, виклад тексту документу загалом зв'язний, дотримано його реквізити, але робота характеризується недоліками за кількома показниками (до п'яти): помітний нормативні порушення при оформленні документа, добір слів не завжди вдалий, використано граматично неправомірні форми слова чи речення тощо.	5-6	
15-16	Студент самостійно створює достатньо повний, зв'язний текст документа, вдало добираються лексичні засоби, але в роботі є недоліки (до чотирьох), наприклад: неточності у дотриманні реквізитів, порушення послідовності викладу основного змісту документу; допущено орфографічні та синтаксичні помилки.	4-3	
17	Студент самостійно буде послідовний, повний, логічно викладений текст; вдало добирає лексичні засоби, однак припускається окремих недоліків.	1 + 1 (негруба)	3

18	Студент самостійно будує послідовний, повний текст, ураховує всі вимоги до виконання завдання, витримано всі реквізити; робота відзначається багатством словника, граматичною правильністю, додержанням стильової єдності і виразності тексту; але з обох критеріїв допущено недоліки.	1	2
19	Студент самостійно створює відповідний тип документу (з урахуванням його виду), ураховує всі вимоги до виконання завдання, витримано всі реквізити; робота в цілому відзначається багатством словника, точністю слововживання, стилістичною єдністю, граматичною різноманітністю та відповідністю стилістичним нормам, але за одним з критеріїв допущено недолік.	1 (негруба)	1
20	Студент самостійно створює відповідний тип документу (з урахуванням його виду), ураховує всі вимоги до виконання завдання, витримано всі реквізити; робота відзначається багатством слововживання, граматичною та стилістичною правильністю. Відсутнє порушення будь-яких мовних норм.		

11. Методичне забезпечення

- Опорні конспекти лекцій.
- Навчальні посібники.
- Робоча навчальна програма.
- Збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів.
- Засоби підсумкового контролю (комп'ютерна програма тестування, комплект друкованих завдань для підсумкового контролю).
- Роздавальний матеріал до тем, схеми, таблиці, тестові завдання.
- Перелік основних термінів та понять з дисципліни.
- Питання для самоконтролю за темами.

12. Рекомендована література

Базова

1. Глущик С. В., Дияк О. В., Шевчук С. В. Сучасні ділові папери: Навчальний посібник, - К.: Арій, 2009.
2. Гриджук О.С. Українська мова за професійним спрямуванням у таблицях і схемах: навч. посібник – Львів: Магнолія, 2010.
3. Загнітко А.П., Данилюк І.Г., Українське ділове мовлення: професійне і непрофесійне спілкування. – Донецьк : ТОВ ВКФ «БАО», 2007.
4. Мацюк З., Станкевич Н. Українська мова професійного спрямування: Навчальний посібник. – 3-є вид. – К.: Каравела, 2009.
5. Михайлюк В. О. Українська мова професійного спілкування: Навч. посібник, - К.: ВД «Професіонал», 2005.
6. Культура фахового мовлення: Навчальний посібник // За ред.Н.Д. Бабич, - Чернівці: Книги -XXI, 2006.
7. Пентиліук М. І., Маруніч І. І., Гайдаєнко І. В. Ділове спілкування та культура мовлення. Навч. посіб. – К.: Центр навчальної літератури, 2011.
8. Шевчук С.В. Ділове мовлення для державних службовців: Навчальний посібник,- К.: Арій, 2008.
9. Шевчук С.В. Ділове мовлення: Модульний курс: Підручник. - К.: Арій, 2010.

Допоміжна

1. Антисуржик. Вчимося ввічливо поводитись і правильно говорити // За заг. ред. О.Сербенської: Посібник. – Львів: Світ, 1994.
2. Антоненко-Давидович Б. Як ми говоримо. – К., 1991.
3. Бабич Н.Д. Практична стилістика і культура української мови. – Львів: Світ, 2003.
4. Ботвина Н.Д. Офіційно-діловий та науковий стилі української мови. – К.: Арттек, 2001.
5. Винницький В.М. Наголос у сучасній українській мові. – К.: Рад. школа, 1984.
6. Волощак М. Неправильно-правильно: Довідник з українського слововживання: за матеріалами засобів масової інформації. – К., 2000.
7. Гнаткевич Ю. Уникаймо русизмів в українській мові. – К., 2000.
8. Головащук С.І. Словник-довідник з українського літературного слововживання . – К., 2000.
9. Головащук С.І. Складні випадки наголошення: Словник-довідник. – К.: Либідь, 1995.
10. Гуйванюк Н.В. Українська мова. Схеми, таблиці, тести: Навч. посібник // Н.В. Гуйванюк, О.В. Кардашук, О.В. Кульбабська. - Львов:Світ, 2005.
11. Дороніна М. Культура спілкування ділових людей. – К., 1998.

12. Зубков М.Г. Сучасна українська ділова мова. – 8-ме вид., випр.- Х. СПД ФО Співак Т.-К., 2006.
13. Колоїз Ж.В. Сучасна українська літературна мова: Збірник завдань для лабораторних робіт/ Ж.В. Колоїз, Н.М. Малюга, В.В. Явір. - Київ: Знання, 2006.
14. Конституція України від 28 червня 1996 року № 254к/96-ВР // ВВРУ. — 1996. — № 30. — Ст. 141.
15. Кочан І.М., Токарська А.С. Культура рідної мови. – Львів: Світ, 1996.
16. Культура української мови: Довідник. – К.: Либідь, 1990.
17. Литвин І.В., Литвин С.І. Сучасна українська мова в схемах і таблицях: Навч. посібник. - 2.вид. - К. : А.С.К., 2005.
18. Мозговий В.І. Українська мова у професійному спілкуванні. Модульний курс. Навчальний посібник. К., 2006.
19. Оперчук О. Українське ділове мовлення - К., 2004.
20. Пасинок В.Г. Основи культури мовлення. Навч. посібник. – К.: «Видавництво «Центр навчальної літератури», 2012.
21. Пономарів О. Д. Культура слова: Мовностилістичні поради. – К., 2003.
22. Потелло Н.Я. Українська мова і ділове мовлення. – К., 2002.
23. Семенов О. М. Культура наукової української мови: Навч. посібник - К.: «Академвидав», 2010.
24. Середницька А.Я. Українська мова за професійним спрямуванням: навч. посібник – К.: Знання, 2011.
25. Струганець Л.В. Культура мови. Словник термінів. – Тернопіль: Навчальна книга Богдан, 2000.
26. Сучасне діловодство: зразки документів, діловий етикет, інформація для ділової людини; за ред. В.М. Бріцина. — К.: Довіра, 2007.
27. Український правопис / НАН України, Інститут мовознавства ім. О.О. Потебні; Інститут української мови,- К, 2003.
28. Проблеми української термінології // Вісник. - Львів: Національний університет «Львівська політехніка», 2004,- № 503.
29. Чак Є.Д. Складні випадки вживання слів. – К.: Рад. школа, 1984.
30. Шевчук С.В., Лобода Т.М. Українська мова на щодень, на щомить (для державних службовців). Навчальний посібник. – К.: Атіка, 2004.
31. Шевчук С.В. Службове листування К., 1999.
32. Ющук І.П. Українська мова.- К.: Либідь, 2004.

Словники

1. Бибик С.П. та ін. Словник епітетів української мови // За ред. Л.О.Пустовіт. - К.: Довіра, 1998.
2. Білоус М., Сербенська О. Екологія українського слова. Практичний словник - довідник. – Львів: Вид. центр ЛНУ імені Франка, 2005.
3. Бобух Н.М. Словник антонімів поетичної мови: Навч. посібник для студ. вищих навч. закл. // Київський міжнародний ун-т. - К.: ВПЦ КиМУ, 2004.
4. Бурячок А.А. Орфографічний словник української мови. - К.: Наукова думка, 2002.
5. Бусел В.Т. Великий тлумачний словник сучасної української мови. – К., Ірпінь: ВТФ «Перун», 2001.
6. Великий зведений орфографічний словник сучасної української лексики: 253 000 слів // В.Т.Бусел (авт., кер. проекту та головн. ред.), В.Т. Бусел (уклад.). - К., Ірпінь: Перун, 2004.
7. Вусик О.С.Словник українських синонімів /А.М.Поповський (ред.). - Д.: Січ, 2000.
8. Горпинич В.О. Словник географічних назв України (топоніми та відтопонімі прикметники). – К.: Довіра, 2001.
9. Гринчишин Д.Г., Сербенська О.А. Словник паронімів української мови. – К.: Рад. шк., 1986.
10. Демська О. М., Кульчицький І. М Словник омонімів української мови / Міжнародний фонд «Відродження». - Львів: Фенікс, 1996.
11. Етимологічний словник української мови: У 7-т. //АН УРСР. Ін-т мовознавства ім. О.О.Потебні; Ред. кол. О.С.Мельничук (гол. ред.), І.К.Білодід, В.Т.Коломієць, О.Б.Ткаченко.- Т.1-3.- К.: Наук. думка, 1982-1989.
12. Єрмоленко С.Я., Бибик С.П., Тодор О.Г. Українська мова: Короткий тлумачний словник лінгвістичних термінів // С.Я.Єрмоленко (ред.). — К.: Либідь, 2001.
13. Івченко А.О. Орфографічний словник української мови: Понад 40000 слів. - Х.: Фоліо, 2006.
14. Калашник В.С., Колоїз Ж.В. Словник фразеологічних антонімів української мови. – 3-тє вид., доп., випр. - К.: Довіра, 2006.
15. Коваль А.П., Коптілов В.В. Крилаті вислови в українській мові. – К.: Вища шк., 1975.
16. Коломієць М.П., Регушевський Є.С. Короткий словник перифраз // За ред. В.О. Винника. – К.: Рад. шк., 1985.
17. Коломієць М.П., Регушевський Є.С. Словник фразеологічних синонімів // За ред. В.О.Винника. – К.: Рад. шк., 1988.
18. Кочерган М.П. Словник російсько - українських міжмовних омонімів. — К.: Академія, 1997.

19. Культура мови на щодень /Н.Я.Дзюбишина-Мельник, Н.С.Дужик, С.Я.Єрмоленко та ін. - К.: Довіра, 2000.
20. Левченко О. Культура мовлення (Офіційно-діловий стиль). - Львів: ЛРІДУ НАДУ, 2005.
21. Мазурик Д. Нове в українській лексиці: Словник-довідник. – Л.: Світ, 2002.
22. Новий орфографічний словник української мови: Граматика в таблицях: 50000 слів // О.А. Аматауні (голова ред.-худож.ради).- К.: Аконіт, 2005.
23. Новий російсько-український словник-довідник / уклад. С.Я.Єрмоленко та ін.. – вид.2-е, доп. і вип. - К.: Довіра: УНВЦ «Рідна мова», 1999. (Б-ка держ. службовця. Держ. мова і діловодство).
24. Орфографічний словник української мови для школяра. А-Я: Близько 50 000 слів // Н.О.Кошманенко (уклад.). - К.: А.С.К., 2003.
25. Полюга Левко Михайлович. Словник синонімів української мови. - 2.вид. - К.: Довіра, 2006.
26. Полякова Л.О. Український орфографічний словник з граматичними таблицями+ короткий правописний коментар: 80000 слів. — Х.: ТОРСІНГ ПЛЮС, 2006.
27. Російсько-український словник наукової термінології: Суспільні науки //Й.Ф.Андерш, С.А.Воробйова, М.В.Кравченко та ін. – К.: Наук. думка, 1994.
28. Словник символів культури України // За заг. ред. В.П.Коцура, О.І.Потапенка, М.К.Дмитренка. - К.: Міленіум, 2002.
29. Словник антонімів української мови // За ред. Л.С. Паламарчука. – Вид. 2, доп. і випр. – К.: Довіра, 2001.
30. Словник іншомовних слів /Уклад. Л.О.Пустовіт та ін.. – К.: Довіра, 2000. (Б-ка держ. службовця. Держ. мова і діловодство).
31. Словник синонімів української мови: В 2 т. // А.А.Бурячок, Г.М. Гнатюк, С.І.Головащук та ін. – К.: Наук. думка, 1999-2000.
32. Словник труднощів української мови // Гринчишин Д.Г., Капелюшний А.О., Пазяк О.М. та ін.: За ред. С.Я.Єрмоленко. – К.: Рад. шк., 1989.
33. Ставицька Л. Короткий словник жаргонної лексики української мови. – К.: Критика, 2003.
34. Струганець Л. Культура мови. Словник термінів. - Тернопіль: Навчальна книга – Богдан.-2000.
35. Україна в словах. Мовокраїнознавчий словник-довідник // Упор. і кер. Н.Данилевська. - К.: Вид- во «Просвіта», 2004.
36. Українська мова: Енциклопедія.- 2.вид.,випр. і доп. - К.: Видавництво «Українська енциклопедія» ім. М.П.Бажана, 2004.

37. Український орфографічний словник // За ред. В.М.Русанівського. – 5-е вид., переробл. і доповн. – К.: Довіра, 2005.

38. Фразеологічний словник української мови. У 2 книгах. Друге видання.– К.: Наукова думка. – 1999. – Кн. 1, 2.

12. Інформаційні ресурси

1. Довідник з української мови: <http://www.ussr.to/All/tishkovets/movva.html>
2. З енциклопедії «Українська мова»: <http://litopys.org.ua/ukrmova/um.htm>
3. Електронний підручник з сучасної української мови:
<http://www.philolog.univ.kiev.ua/WINS/pidruchn/index.htm>
4. Електронна бібліотека Інституту журналістики (www.journ.univ.kiev.ua)
5. Класифікація нормативних документів України.
<http://document.org.ua/docs/class.php>
6. Лінгвоцид (мововбивство): <http://lingvocyd.narod.ru>
7. Нова мова: <http://www.novamova.com.ua>
8. Мова ділових паперів: <http://bpapers.iatp.org.ua/?chapter=Style>
9. Семенов О.М. Електронний навчально-методичний комплекс «Словесник».
<http://www.children.edu-ua.net>.
10. Семенов О.М. Український фольклор. Web-посібник. <http://www.vesna.org.ua>.
11. Словник архаїзмів: <http://www.history.univ.kiev.ua/letopis/slov.html>
12. Словник іншомовних слів: <http://www.pcdigest.net/ures/book/sis.shtml>
13. Словники України «on-line»: http://www.ulif.org.ua/ulp/dict_all/
14. Українська мова: Енциклопедія. -<http://litopys.narod.ru/ukrmova/um113.htm>
15. Українська мова в Інтернеті <http://www.novamova.com.ua>
16. Український тезаурус: http://www.geocities.com/hommah_chorny/
17. Уроки державної мови: <http://mova.kreschatic.kiev.ua/>
18. Урок української: http://www.t.kiev.ua/urok_ukrain/
19. Урядовий портал: Узагальнені форми і зразки документів, інструкції з діловодства відповідних установ: <http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/category>.
20. Я розмовляю українською! <http://www.arkas-proswita.iatp.org.ua>.
21. www.linguist.univ.kiev.ua
22. www.mova.info
23. www.vesna.org.ua

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ

Разом **108 годин**: лекцій – 10 години, практичних занять – 20 годин, семінарських занять – 12 годин, модульний контроль – 6 годин, індивідуальна робота – 12 годин, самостійна робота – 48 годин.

Модулі	Змістовий модуль 1.					Змістовий модуль 2.		Змістовий модуль 3.								
Назва модуля	Культура професійного мовлення					Нормативність і правильність мовлення		Правила складання професійних документів								
Теми лекцій	Вступ. Українська мова – національна мова українського народу, державна мова України					Мова і професія			Загальні вимоги до складання і оформлення документів							
Теми семінарських занять	Стилї української літературної мови. Мова професійного спілкування як функціональний різновид української літературної мови					Культура усного ділового спілкування			Лексичні норми сучасної української літературної мови. Термінологія і професіоналізми							
Теми практичних занять						Культура мовлення під час дискусії та дебатів	Види усного спілкування за професійним спрямуванням	Особливості публічних виступів	Морфологічні норми сучасної української мови. Особливості вживання іменників та прикметників	Особливості вживання граматичних форм займенників, числівників, дієслів	Загальні вимоги до складання і оформлення документів	Укладання документів щодо особового складу та розпорядчих документів		Укладання документів з господарсько-договірної діяльності	Особливості укладання документів з господарсько-договірної діяльності	Укладання обліково-фінансових документів
Самостійна робота	Табл. 7					Табл. 7		Табл. 7								
ІНДЗ	протягом курсу одне ІНДЗ															
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1					Модульна контрольна робота 2		Модульна контрольна робота 3								
Підсумковий контроль	Залік															

